

بسم الله الرحمن الرحيم

امارت اسلامی افغانستان

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

ریاست ارشاد و انسجام مساجد

موضوع خطابت روز جمعه

و تقریر و بیان تحریر شده که به تمام خطباء مرکز و ولایات

به هر دو زبان ملی کشور (دري و پشتو) ارسال میگردد

۷/ صفر المظفر ۱۴۴۷ هـ، ق موافق ۱۰/ اسد ۱۴۰۴ هـ، ش

حفاظت تأسیسات شهری و رعایت نظم شهری ، مسئولیت مشترک امارت و ملت است.

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين ، والصلاة والسلام على سيد الأنبياء والمرسلين ، وعلى آله وصحبه أجمعين ، ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين، أما بعد: قال الله سبحانه وتعالى: (وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ). [المائدة: ۲]

حضر گرامی و شنوندگان محترم!

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته!

شهر محیط مشترک کارها و فعالیت‌های ما است و لازم است که در حفظ و نگهداری این محیط مشترک، به صورت جمعی تلاش کنیم. زیرا که یک شهر زیبا، پاک و منظم نمایانگر پاکی، فرهنگ، تمدن و کلتور هر ملت است، و در هر جایی که به تأسیسات شهری توجه می‌شود و مردم نظم شهری را رعایت می‌کنند، در حقیقت این نشان‌دهنده آگاهی و تمدن آن جامعه می‌باشد.

حفاظت از تأسیسات شهری و رعایت نظم شهری زندگی مرفه را تضمین می‌کند.

تأسیسات شهری مانند جاده‌های کوچک و بزرگ، پل‌ها و پلچک‌ها، پیاده‌روها، گل‌ها و گلدان‌ها، پارک‌های سرسبز، ساحات سبز و خرم، کوچه‌ها، جوی‌ها و مسیرهای آب، لوله‌کشی‌های توسعه یافته آب، درختان کاشته شده در کنار جاده‌ها، پایه‌های برق، شفاخانه‌ها، مکاتب، مدارس، دانشگاه‌ها و ساختمان‌های خدمات عمومی، همه شامل تأسیسات شهری هستند که ساخت این تأسیسات مسئولیت امارت اسلامی است و شاروالی‌های امارتی در این زمینه در تمام ولایت‌ها برنامه‌های توسعه شهری را تحت کار دارند و پروژه‌های ساخت و بازسازی تأسیسات شهری در جریان است و به زودی ما شاهد شهرهای معیاری و منظم خواهیم بود؛ اما حفاظت از تأسیسات شهری و رعایت نظم شهری مسئولیت مشترک ملت و امارت است.

تأسیسات شهری به خاطر فایده‌رساندن به ما و شما از طرف دولت ایجاد شده‌اند و همه مردم از آن استفاده می‌کنند، بنابراین این مسئولیت ما است که از این تأسیسات عام‌المنفعه حفاظت کنیم و هیچ‌گونه آسیبی به آن‌ها نرسانیم.

همچنین رعایت نظم شهری که به آن آداب شهری نیز گفته می‌شود، موضوعی مهم است، و لازم است که نظم شهری را رعایت کنیم تا زندگی آسوده و پر از خوشی داشته باشیم.

نظم شهری و حفاظت از تأسیسات شهری هر دو با هم مشابهت دارند و هرگاه ما نظم شهری را رعایت کنیم، در همان وقت از تأسیسات شهری نیز حفاظت کرده‌ایم و هرگاه نظم شهری را برهم بزنیم، به تأسیسات شهری آسیب رسانده‌ایم.

کارهایی که مخالف نظم شهری هستند، مانند آلودگی صوتی، ایجاد مزاحمت در اماکن عمومی و جاده‌ها و گذاشتن وسایل فروش در آنجا، رها کردن آب در سرک‌ها و راه‌های عمومی، آسیب رساندن و شکستن جاده‌ها و پیاده‌روها، نوشتن و چسپاندن اعلان‌ها بر دیوارها، آلوده کردن آب، آسیب رساندن به وسایل برقی، ریختن زباله در ساحات سبز و خرم، قطع و شکستن درختان کنار جاده، از بین بردن گل‌ها و گلدان‌ها و آسیب رساندن به آن‌ها، انجام اعمال ممنوعه در چمن‌ها و پارک‌ها، همه این‌ها کارهای مخالف نظم شهری هستند که از نگاه شرعی و عقلی اعمال ناپسند به‌شمار می‌روند.

با انجام دادن اقدامات ذیل، می‌توانیم از تأسیسات شهری حفاظت کنیم و نظم شهری را رعایت نماییم:

۱- آسیب و ضرر رساندن به تأسیسات شهری:

دین مقدس اسلام دین آبادی، عمران و اصلاح است و هیچ‌گاه آسیب رساندن را جایز نمی‌داند. الله جل جلاله فرموده است: (اِنْ اُرِيدُ اِلَّا الْاِصْلَاحُ مَا اسْتَطَعْتُ) [هود: ۸۸]

ترجمه:- من قصدی جز اصلاح ندارم و توفیق من جز به تأیید الله نیست.

برما لازم است که از تأسیسات شهری حفاظت کنیم و در این زمینه با امارت اسلامی همکاری داشته باشیم، زیرا نتیجه این کار آباد کردن زمین است، و شریعت اسلامی به آبادی زمین امر کرده است. الله جل جلاله فرموده است: (هُوَ اَنْشَأَكُمْ مِّنَ الْاَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيْهَا) [هود: ۶۱]

ترجمه:- و شما را در آغاز خلقت از زمین آفرید و شما را آباد کنندگان زمین ساخت.

حافظ ابن کثیر رح می‌گوید: (أَيُّ جَعَلَكُمْ عِمَاراً تَعْمُرُونَهَا) یعنی شما را آبادگران قرار داده است تا زمین را آباد کنید. تفسیر ابن کثیر (۵۴۸/۲)

امام قرطبی رحمه الله می‌گوید: قال بعض علماء الشافعية: الاستعمار طلب العمارة، والطلب المطلق من الله تعالى على الوجوب (تفسیر القرطبی ۵۶/۹)

ترجمه:- برخی از علمای شافعیه گفته‌اند که «الاستعمار» به معنای طلب عمران و آبادانی است و طلب مطلق از جانب الله متعال بر وجوب حمل می‌شود؛ یعنی آباد کردن زمین یک عمل واجب است.

پس حفاظت از تأسیسات شهری که جزئی از آبادی زمین به‌شمار می‌رود، یک وظیفه است و باید در انجام این وظیفه تلاش کنیم و به آن آسیبی نرسانیم.

همچنین رعایت نظم شهری از اخلاق عالیّه اسلام است و باید توجه جدی به این اخلاق داشته باشیم.

در حدیث شریف آمده است: عَنْ طَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ كَرِيْزٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ اللَّهَ جَوَادٌ يُحِبُّ الْجَوَادَ، وَيُحِبُّ مَعَالِيَ الْأَخْلَاقِ وَيَكْرَهُ سَفْسَافَهَا» مصنف ابن أبي شيبة (۳۳۲/۵) وقال العراقي: وإسناده صحيح. المغني عن حمل الأسفار (۹۰۳/۲)

ترجمه:- از طلحه بن عبیدالله بن کریر رضی الله عنه روایت است که گفت: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: همانا الله متعال بخشنده است و بخشندگی را دوست دارد، و اخلاق عالی را دوست دارد و اخلاق پست و حقیر را ناپسند می‌دارد.

۲- آسیب رساندن به تأسیسات شهری و رعایت نکردن نظم شهری، ایجاد فساد در زمین است:

آسیب رساندن به تأسیسات شهری و رعایت نکردن نظم شهری نوعی از فساد است، و الله جل جلاله از فساد نهی فرموده است. الله تعالی می‌فرماید: (وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا) [الأعراف: ۵۶] ترجمه: و در زمین بعد از اصلاح آن فساد نکنید. و در آیه مبارکه دیگر آمده است: (وَلَا تَعْتَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ) [الأعراف: ۷۴] ترجمه: و در زمین فساد مکنید. وجه استدلال: واژه «فساد» در برابر واژه «اصلاح» قرار دارد و همه انواع بزرگ و کوچک فساد را دربرمی‌گیرد، مانند کفر، قتل، دزدی، دروغ، و حتی آسیب رساندن به تأسیسات شهری نیز مشمول آن می‌شود.

اگر ما به گونه‌ای به تأسیسات شهری آسیب برسانیم، گلدان‌ها را بشکنیم، جاده‌ای را تخریب کنیم، یا درختان سبز را قطع کنیم، و نظم شهری را رعایت نکنیم، مثلاً در راه عمومی کراچی های دستی را قرار دهیم و راه را ببندیم، یا موتر را در وسط جاده پارک کنیم و جریان ترافیکی را مختل کنیم، در آن صورت مصداق این آیات مبارکه خواهیم شد و در زمین فساد کرده‌ایم؛ زیرا اصلاح و نظم اجتماعی را که امارت اسلامی ایجاد کرده است، ما با این کار های خود آنرا به فساد تبدیل کرده و آن را از بین بردیم.

امام ابن عطیه رحمه الله در تفسیر این آیه می‌نویسد: (ألفاظ عامة تتضمن كل إفساد قل أو أكثر بعد إصلاح قل أو أكثر والقصد بالنهاي هو على العموم) المحرر الوجيز (۴/۴۷۷)

ترجمه:- الفاظ این آیه عام هستند و شامل هر نوع فساد می‌شوند، چه کم باشد چه زیاد، بعد از هر نوع اصلاح، چه اندک باشد یا فراوان، و مقصود از نهی، عموم است.

یعنی منحصر به نوع خاصی از فساد نیست و هرگونه فساد را شامل می‌شود.

در زمین، خراب کردن زراعت‌ها و قطع درختان و گیاهان از صفات منافقان بوده و عملی بسیار ناپسند است. الله جل جلاله می‌فرماید: (وَإِذَا تَوَلَّى سَعَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ) [البقرة: ۲۰۵] ترجمه:- و چون از مجلس پیامبر باز گردد میکوشد تا در زمین فساد برپا کند و زراعت و نسل های مردم را برباد سازد والله فساد و فساد کاران را دوست ندارد.

امام ثعلبی رحمه الله در تفسیر این آیه می‌نویسد: (الحَرْث ما تحرثون من النبات) الكشف والبيان (۲/۱۲۴)

ترجمه:- منظور از «حَرْث» آن چیزی است که شما از گیاهان می‌کارید.

بر اساس این تفسیر، تخریب ساحات سبز، ویران کردن پارک‌های سر سبز و قطع درختان و گیاهان نیز داخل در معنای این آیه مبارکه می‌شود.

۳- رعایت نظم شهری و دور کردن اشیای زیان‌بار و بدبو از شهر، بخشی از ایمان است:

یکی از مصادیق رعایت نظم شهری این است که اشیای بدبو و زیان‌بار را از جاده‌ها، کوچه‌ها و مسیرها دور کنیم.

وظیفه ایمانی ماست که هر نوع شیء آزاردهنده را از راه برداریم، چه زباله‌ها باشد، چه اشیای بدبو؛ زیرا دور کردن اشیای آزاردهنده از راه به عنوان بخشی از ایمان معرفی شده است.

در حدیث شریف آمده است: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صلى الله عليه وسلم - « الْإِيمَانُ بِضْعٌ وَسَبْعُونَ أَوْ بِضْعٌ وَسِتُّونَ شُعْبَةً فَأَفْضَلُهَا قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَدْنَاهَا إِمَاطَةُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيمَانِ » صحیح مسلم (۴۶/۱)

ترجمه:- از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: ایمان بیش از هفتاد و یا بیش از شصت شعبه دارد، بهترین شعبه‌اش گفتن «لا اله الا الله» است و کوچکترین آن، برداشتن اشیای مضر از راه است و حیاء نیز شعبه‌ای از ایمان است.

در حدیث شریف دیگری آمده است: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ - صلى الله عليه وسلم - قَالَ « لَقَدْ رَأَيْتُ رَجُلًا يَتَقَلَّبُ فِي الْجَنَّةِ فِي شَجَرَةٍ قَطَعَهَا مِنْ ظَهْرِ الطَّرِيقِ كَأَنَّهُ تُوذَى النَّاسِ » صحیح مسلم (۳۴/۸)

ترجمه:- از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که از نبی صلی الله علیه وسلم نقل می‌کند که فرمود: به راستی دیدم مردی را که در بهشت در رفت و آمد بود به سبب درختی که آن را از کنار راه بریده بود، و آن درخت مردم را اذیت میکرد.

قضای حاجت در زیر درختان و سایه‌های عمومی که محل نشستن مردم است، موجب لعنت الله و مردم می‌شود.
در حدیث شریف آمده است: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ - صلى الله عليه وسلم - قَالَ « اتَّقُوا اللَّعَّائِينَ ». قَالُوا وَمَا اللَّعَّانَانِ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ « الَّذِي يَتَخَلَّى فِي طَرِيقِ النَّاسِ أَوْ فِي ظِلِّهِمْ » صحیح مسلم (۱۵۶/۱)

ترجمه:- از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: از دو لعنت شده پرهیزید! اصحاب عرض کردند: ای رسول خدا! آن دو لعنت شده چه کسانی‌اند؟ فرمود: کسی است که در راه مردم یا در سایه آنان قضای حاجت کند. آزار رساندن به مردم در راه، صورت‌های مختلفی دارد، مانند ریختن آب در مسیر عبور مردم، گذاشتن کراچی‌های دستی در راه، کسب و کار در مسیر عمومی، ساختن (چمپ)‌های غیرمجاز، انداختن اشیاء در راه که وارد تایر موتورها یا پای عابران می‌شوند. باز بودن دهانه فاضلاب‌ها به سوی جاده‌ها و راه‌های عمومی نیز جزو اشیای آزار دهنده محسوب می‌شود؛ زیرا از آن بوی بدی به مشام میرسد که مخالف نظم شهری است.

در حدیث شریف آمده است: قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ - صلى الله عليه وسلم - يَقُولُ: « مَنْ سَلَ سَخِيمَتَهُ عَلَى طَرِيقِ عَامِرٍ مِنْ طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ » الترغیب والترہیب (۸۱/۱)

ترجمه:- حضرت ابوهریره رضی الله عنه می‌فرماید: از رسول الله صلی الله علیه وسلم شنیدم که فرمود: هرکس که مواد غائطه و آلودگی خود را در راه آباد مسلمانان بیندازد، پس بر او لعنت خدا، فرشتگان و همه مردم است.

۴- رعایت نظافت شهری موجب رضایت الله تعالی می‌شود:

یکی از مصادیق نظم شهری، رعایت نظافت شهری است.
کسی که به نظافت شهر توجه کند، این کار موجب رضایت و خوشنودی الله متعال می‌شود؛ زیرا که الله تعالی پاکی را دوست دارد: (إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ) [البقرة: ۲۲۲]
ترجمه:- چون الله توبه کنندگان و پاکیزه گان را دوست دارد.

عن سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ، يَقُولُ: «إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ يُحِبُّ الطَّيِّبَ، نَظِيفٌ يُحِبُّ النَّظَافَةَ، كَرِيمٌ يُحِبُّ الْكَرَمَ، جَوَادٌ يُحِبُّ الْجُودَ، فَتَنَظَّفُوا، أَرَاهُ قَالَ، أَفْنَيْتَكُمْ وَلَا تَشَبَّهُوا بِالْيَهُودِ» سنن الترمذی (۴۰۹/۴)، مسند أبی یعلی الموصلی (۱۲۲/۲)

ترجمه:- از سعید بن مسیب رحمه الله روایت است که گفت: همانا الله متعال پاکیزه است (از عیوب منزّه است) و پاکی را دوست دارد (یا خوشبویی را دوست دارد)، خداوند پاک است و پاکی را می‌پسندد، کریم است و بزرگواری را دوست دارد، سخاوتمند است و سخاوت را دوست دارد؛ پس محوطه‌های خانه‌هایتان را پاک کنید -راوی می‌گوید فکر می‌کنم که اینطور گفت: حیاط‌هایتان را- و شبیه یهودیان نباشید (در ناپاکی، بخل و آلودگی).

همچنین، از مظاهر نظم شهری، آلوده کردن آب و انداختن نجاسات در آن است که عملی ناپسند و خلاف نظم شهری و در شریعت حرام است.

در حدیث شریف آمده است: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- قَالَ « لَا يَبُولَنَّ أَحَدُكُمْ فِي الْمَاءِ الدَّائِمِ ثُمَّ يَغْتَسِلُ مِنْهُ » صحیح مسلم (۱۶۲/۱)

ترجمه:- از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که نبی صلی الله علیه وسلم فرمود: هیچ‌یک از شما در آب راکد ادرار نکند، سپس از همان آب غسل نماید.

امام قرطبی رحمه الله در شرح این حدیث می‌نویسد: (ومذهب السلف والخلف أنه لا فرق بين النهي عن البول فيه وبين صب بول فيه ، ولا بين البول والغائط ، وسائر النجاسات كلها) (المفهم لما أشكل من تلخيص كتاب مسلم (۴۹۱/۱))

ترجمه:- مذهب علمای سلف و خلف چنین است که تفاوتی نیست میان نهی از ادرار در آب و ریختن ادرار در آن، و نیز تفاوتی بین ادرار و مدفوع و سایر نجاسات وجود ندارد.

آلوده کردن آب‌ها یا نجس کردن آن‌ها موجب آسیب به مردم است؛ چراکه مردم از آب برای غسل، وضو، نوشیدن، آشامیدن حیوانات و مصارف خانگی استفاده می‌کنند. وقتی آب آلوده شود، مردم به انواع بیماری‌ها دچار می‌شوند.

ما باید به فرزندان خود در مورد نظم شهری همواره توصیه کنیم و بگوییم که زباله‌ها و مواد اضافی را در سطوح‌های مخصوصی که از سوی شاروالی یا ناحیه تعیین شده، بیندازند و اشیای بدبو و اضافی را در کوچه‌ها و جاده‌ها نیندازند.

۵- تخریب تأسیسات شهری و رعایت نکردن نظم شهری، به محیط مشترک آسیب می‌زند:

تخریب تأسیسات شهری و رعایت نکردن نظم شهری، به محیط مشترک آسیب میرساند و عملی است که در اسلام ممنوع شمرده شده است.

در حدیث شریف آمده است: عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخَدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ : أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : « لَا ضَرَرَ وَلَا ضَارَ » (المستدرک (۲/۶۶)، الموطأ للإمام مالک (۲/۷۴۵))

ترجمه:- از ابوسعید خدری رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: (ابتدائاً) ضرر رساندن وجود ندارد و (در مقام انتقام) ضرر رساندن نیز جایز نیست.

ما باید از ضرر رساندن به خود و دیگران خودداری کنیم و از آسیب رساندن به تأسیسات عام‌المنفعه شدیداً بپرهیزیم.

همچنین باید نظم شهری را به‌طور جدی رعایت کنیم و به خود اجازه ندهیم که به دیگران آسیب برسانیم.

در نظم شهری، انجام کارهایی که به دیگران ضرر می‌رساند ممنوع است، و ما نسبت به اعمال خود مسئول هستیم تا آزار و آسیب خود را از مردم دور کنیم.

در حدیث شریف آمده است: عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِيَّاكُمْ وَالْجُلُوسَ عَلَى الطَّرَفَاتِ فَقَالُوا مَا لَنَا بِذُنُوبِنَا هِيَ مَجَالِسُنَا نَتَحَدَّثُ فِيهَا قَالَ فَإِذَا أَبَيْتُمْ إِلَّا الْمَجَالِسَ فَأَعْطُوا الطَّرِيقَ حَقَّهَا قَالُوا وَمَا حَقُّ الطَّرِيقِ قَالَ غَضُّ الْبَصَرِ وَكَفُّ الْأَذَى وَرَدُّ السَّلَامِ وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ» البخاری (۲۷۰/۶)

ترجمه:- از ابوسعید خدری رضی الله عنه روایت است که از نبی صلی الله علیه وسلم نقل می کند که فرمودند: از نشستن در راهها پرهیزید! اصحاب گفتند: چاره ای نداریم؛ زیرا اینها محل نشست و گفت وگویی ما هستند. نبی صلی الله علیه وسلم فرمودند: پس اگر اصرار بر نشستن دارید، حق راه را ادا کنید. اصحاب گفتند: ای رسول خدا! حق راه چیست؟ فرمود: فرو بستن نگاه، خودداری از آزار رساندن، پاسخ دادن به سلام، امر به معروف و نهی از منکر.

وجه استدلال: در شرح «وَكَفُّ الْأَذَى» بدرالدین عینی نوشته است: بازداشتن از اذیت رسانی به مردم مانند تنگ کردن راه بر رهگذران. (عمدة القاري، جلد ۳۲، صفحه ۴۵۴)

رساندن اذیت به مردم در راهها، خواه بالفعل و خواه بالقوه، باعث لعن مردم می گردد.

در حدیث شریف آمده است: عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ أَسِيدٍ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «مَنْ آذَى الْمُسْلِمِينَ فِي طَرِيقِهِمْ وَجَبَتْ عَلَيْهِ لَعْنَتُهُمْ». قال المنذري: رواه الطبراني في الكبير بإسناد حسن (الترغيب والترهيب، جلد ۱، صفحه ۸۱)

ترجمه:- از حضرت حذیفه بن أسید رضی الله عنه روایت است، او گفت: به راستی پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: کسی که مسلمانان را در راههایشان اذیت دهد، لعنت مردم بر او واجب می شود.

اگر ما آلودگی صوتی ایجاد کنیم و یا از راههای غیرمجاز ترافیک را عبور دهیم، یا در راههای عمومی آب بریزیم، پس در حقیقت به مردم ضرر رسانیده ایم و مردم را متضرر کرده ایم، کاری که دین مقدس اسلام از آن نهی کرده است.

به همین دلیل است که فقهای کرام میگویند: دفع آن ضرری که زیان آن عام باشد، واجب است.

علامه تهرتاشی حنفی رحمه الله نوشته است: (دفع الضرر العام واجب). الدر المختار مع رد المحتار (۲۴۰/۲۸)

ترجمه:- دفع ضرر عمومی واجب است.

بنابراین، آسیب رساندن به تأسیسات شهری یک ضرر عمومی است و بر هر فردی واجب است که از ضرر رساندن جلوگیری کند، و امارت اسلامی نیز باید برای دفع ضرر عمومی، بر کسانی که آسیب می رسانند همان قوانینی را تطبیق کند که برای تخریب کنندگان تأسیسات شهری وضع شده اند، تا از ضرر عمومی جلوگیری شود.

در یک قاعده فقهی دیگر آمده است: (الضرر مدفوع في الشرع). موسوعة القواعد الفقهية (۲۵۹/۶)

ترجمه:- در شریعت ضرر دفع شده است.

ما مکلف هستیم که ضرر خود را کنترل کنیم و از ضرر رساندن خودداری کنیم، زیرا ضرر باید دفع شود؛ چه ضرر رساندن به دیگران باشد و چه ضرر رساندن به خود، باید جلو آن گرفته شود.

۶- همکاری با نظام در حفظ تأسیسات شهری و رعایت نظم شهری:

همکاری در حفظ تأسیسات شهری و رعایت نظم شهری، همکاری با نظام است و خداوند متعال به همکاری و همیاری امر کرده است. الله جل جلاله فرموده است: (وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ). [المائدة: ۲] ترجمه:- و بر نیکی و تقوا با یکدیگر همکاری نمائید و یکدیگر را بر گناه و تجاوز همکاری نکنید، و از الله بترسید چون الله سخت عذاب دهنده است.

یاری و همکاری در حفظ تأسیسات شهری و رعایت نظم شهری، همکاری با نظام است و الله جل جلاله فرموده است که در نیکی‌ها با یکدیگر همکاری و همیاری کنید. آسیب رساندن به تأسیسات شهری یا عدم رعایت نظم شهری در حقیقت ظلم و تجاوز است، و الله جل جلاله فرموده که در گناه و ظلم با یکدیگر همکاری نکنید.

(البر) به آن کارهایی گفته می‌شود که شریعت به آن امر کرده است، و (العدوان) به تجاوز از حد مقرر شریعت گفته می‌شود. پس نیکی، هر عملی است که در شریعت پسندیده شمرده شده، و العدوان هر آن عملی است که در شریعت ناپسند و ناروا شمرده شده است.

آن خدمات عمومی که از سوی ولی‌امر و حاکمان ما به ملت ارائه می‌شود، تمام آن نیکی است و ما باید در این نیکی‌ها با نظام خود همکاری کنیم، و از کارهایی که نظام اسلامی آن را ناپسند و غیرشرعی شمرده، دوری کنیم، زیرا مخالفت با مقررات و اصول نظام اسلامی گناه، ظلم و تجاوز است.

۷- آلودگی صوتی در شهر باعث اذیت مردم شده و از لحاظ شرعی ممنوع است

از جمله اصول نظم شهری این است که به‌طور بی‌مورد صدای بلندگوها در شهر بلند نشود و تبلیغات فروش اجناس از طریق بلندگوها موجب اذیت مردم می‌شود، که این عمل از لحاظ شرعی ممنوع است، زیرا در خانه‌ها برخی افراد ممکن است خوابیده باشند یا بیماران در آنجا باشند که با آلودگی صوتی از خواب بیدار می‌شوند و بیماران دچار اذیت می‌شوند.

هارن زدن‌های بی‌مورد و سایط نقلیه در شهر و جاده‌ها، به مردم زیان می‌رساند و در کوچه‌ها و جاده‌ها نوعی هیاهو و غوغا ایجاد می‌کند، که این مخالف با آداب اسلامی است.

لقمان حکیم علیه‌السلام به فرزندش گفت: (وَاعْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ) [لقمان: ۱۴-۱۹]

ترجمه:- و صدای خود را پایین بیاور، چراکه بدترین صداها صدای الاغ است. تفسیر ابن کثیر (۵۴۰/۳)

در یک روایت آمده است که امام بخاری گفته است: (وَيُذَكِّرُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ كَانَ يُحِبُّ أَنْ يَكُونَ الرَّجُلُ خَفِيفَ الصَّوْتِ، وَيَكْرَهُ أَنْ يَكُونَ رَفِيعَ الصَّوْتِ). خلق أفعال العباد للبخاري (ص: ۹۸)، و آن را طبرانی در المعجم الکبیر از ابی امامة نیز روایت کرده است: (۱۷۷/۸)

ترجمه:- و از پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وسلم چنین نقل شده که ایشان دوست داشتند که انسان صدای آرام داشته باشد و صدای بلند را ناپسند می‌دانستند.

أوصيكم ونفسي بتقوى الله في السر والعلن ، أقول قولي هذا ، استغفر الله لي ولكم ولسائر المسلمين

والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.